

ICRC | Jaderné zbraně: ukončení hrozby lidskosti

18. února 2015

Dne 18. února 2015 přednesl prezident Mezinárodního výboru Červeného kříže (ICRC) Dr. Peter Maurer před ženevským diplomatickým sborem proslav **týkající se jaderných zbraní** (plný text projevu je připojen níže).

V předneseném stanovisku ICRC, v roce 70. výročí prvního použití jaderných zbraní, prezident Maurer shrnul následky ničivého bombardování Hirošimy a Nagasaki v závěru druhé světové války i zkušenosti Japonského ČK a ICRC z pomoci jeho obětem.

Připomněl **stanovisko ICRC ze září 1945**, kterým započala snaha Mezinárodního hnutí ČK&ČP o zákaz těchto zbraní, dle ICRC **neslučitelných se zásadou lidskosti**. Ukřutnosti ve válkách bývají motivují vývoj mezinárodního práva k zákazům některých zbraní, jak se to např. stalo v r.1925 v případě zbraní chemických a bakteriologických.

70. let od svého prvního použití zůstávají jaderné zbraně **jedinými zbraněmi hromadného ničení, u nichž explicitní zákaz použití absentuje**. Uznávající důležitost Smlouvy o nešíření jaderných zbraní¹ i dalšího úsilí o jaderné odzbrojení, má ICRC, ve světle potenciální hrozby představované jadernými zbraněmi, **pokrok v oblasti odzbrojení za nedostatečný**.

Prezident Maurer dále připomněl, že před pěti lety prezident ICRC Kellenberger důrazně vyzval k zakazu používání jaderných zbraní a jejich odstranění. Schůze RB OSN i americký a ruský prezident se zavázali k „**vytvoření podmínek pro svět bez jaderných zbraní**“.

ICRC zaregistroval, že v květnu 2010 všechny smluvní strany Smlouvy o nešíření jaderných zbraní poprvé uznaly „**katastrofické humanitární následky každého použití jaderných zbraní**“ a vyzvaly k urychlení procesu jaderného odzbrojení a úplné eliminace všech druhů jaderných zbraní.

ICRC se na diplomatický sbor obrací z důvodu **blížící se Hodnotící konference Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (27.4. – 22.5.2015, New York)**, kde bude závazek světa bez jaderných zbraní znovu řešen. Z pohledu ICRC jde o **klíčový moment** snahy o to, aby jaderné zbraně nebyly nikdy znova použity. Od poslední hodnotící konference došlo k pokroku a ICRC je přesvědčen, že státy musí řešit nebezpečí jaderných zbraní.

Díky konferencím² v Oslo, Nayarit a Vídni má mezinárodní společenství jasnější přehled a nové informace o možných následcích jaderných zbraní. Tyto konference

¹ smlouva vstoupila v platnost r.1970; nyní má 190 smluvních stran (mimo Indii, Izrael, Pákistán aj. Súdán; o údajné výpovědi KLDK v r.2003 nepanuje shoda)

² konaly se v letech 2013-2014; v říjnu 2014 155 států společně prohlásilo, že každé užití jaderných zbraní způsobí katastrofické humanitární následky a je nutné vyšší úsilí o jaderné odzbrojení

potvrdily hirošimské zkušenosti ICRC. Prezident Maurer připomněl klíčové body vzešlé z uvedených setkání:

- jaderné zbraně jsou jedinečné svou ničivou silou a rozsahem lidského utrpení. Jejich užití, dokonce v omezeném rozsahu, by mělo katastrofální a dlouhodobé následky pro lidské zdraví, životní prostředí, klima, výrobu potravin a socioekonomický rozvoj.
- zdravotní dopady těchto zbraní mohou trvat desetiletí a ovlivňovat zdraví budoucích generací genetickým poškozením rodičů, což se potvrdilo v místech, kde byly zbraně použity i v místech pokusů s nimi. Nemocnice Japonského Červeného kříže dosud ošetřují nemocné rakovinou a leukémií způsobenou výbuchem před 70 lety.
- sedmdesát let od počátku „atomového věku“ **neexistují** – na národní ani mezinárodní úrovni³ – účinné nebo proveditelné **prostředky pro pomoc** podstatné části přeživších bezprostředně po jaderném výbuchu ani pro ochranu těch, kteří přicházejí pomoci.
- humanitární dopady výbuchu jaderné zbraně **nemohou být omezeny** na zemi, kde k výbuchu došlo. Trvajících existence jaderných zbraní a s ní spojené riziko úmyslné či náhodné exploze tedy musí být předmětem globálního zájmu.

To, že jaderné zbraně nebyly za posledních 70 let použity, neposkytuje žádnou záruku, že použity nebudou. Podle ICRC může jen jejich zákaz a úplné odstranění zabránit možným vážným humanitárním následkům.

Informace získané od poslední Hodnotící konference smlouvy o nešíření jaderných zbraní zvýšily obavy ICRC týkající se jaderných zbraní. Podle názoru ICRC tato zjištění by měly být pro všechny státy podnětem **k přehodnocení jaderných zbraní v právním i politickém smyslu.**

Již v r. 1986, v reakci na Posudek Mezinárodního soudního dvora⁴, došel ICRC k závěru, že „**je jen obtížné si představit, jak by jakékoli použití jaderných zbraní mohlo být slučitelné s požadavky mezinárodního humanitárního práva.**“ Každá další získaná informace **posiluje přesvědčení ICRC o [neslučitelnosti humanitárních následků](#)** užití jaderných zbraní s humanitárním právem. To vede ICRC opět k závěru, že **použití jaderné zbraně musí zakázáno a všechny tyto zbraně odstraněny.**

ICRC je přesvědčen, že přijetí právně závazné mezinárodní dohody je **morální povinností.**

Významné kroky byly již učiněny. Státy, které vlastní nejvíce těchto zbraní, výrazně snížily jejich počty. 115 států dále uzavřelo smlouvy o vytvoření bezjaderných zón. a

³ to potvrzují studie ICRC i souhrn kapacit OSN

⁴ MSD došel k závěru, že případné použití jaderných zbraní „by bylo obecně v rozporu s pravidly mezinárodního práva aplikovatelného v ozbrojených konfliktech, zejména s principy a pravidly práva humanitárního“.

téměř všechny země se buď připojily ke smlouvě zakazující jaderné pokusy, nebo na ně vyhlásily moratorium.

Některé trendy, které se od r.2010 objevily však jsou důvodem vážné obavy ICRC. Není patrné ani rychlé snížení jejich počtu ani pokrok ve věci úplného odstranění. Zprávy o modernizaci jaderných zbraní vzbuzují obavy, že rople těchto zbraní v bezpečnostní politice těchto států neklesá.

70. výročí prvního použití jaderných zbraní je podle ICRC okamžikem pro to, aby byly provždy zakázány. V r. 2011 a 2013 se Mezinárodní hnutí ČK&ČP obrátilo [rezolucí Rady delegátů](#) na státy, aby zajistily, že tyto zbraně nebudou nikdy použity a sjednaly smlouvu o jejich zákazu a úplném odstranění. ICRC také apeluje na státy, aby splnily závazek dle čl.VI Smlouvy o nešíření jaderných zbraní⁵, a to stanovením časového rámce pro sjednání smlouvy pro úplné jaderné odzbrojení a odstranění těchto zbraní. Katastrofální následky možného použití jsou příliš vážné, než aby mohly být ignorovány.

Na závěr prezident Maurer řekl, že „nyní, více, než kdykoli předtím, víme, že riziko je příliš velké a nebezpečí příliš reálné. Nastal čas, aby státy i ti, kteří je mohou ovlivnit, jednali naléhavě a odhodlaně a ukončili éru jaderných zbraní.“

| www.cervenkyriz.eu | info@cervenkyri.eu |

⁵ „Každá smluvní strana se zavazuje vést v duchu dobré vůle jednání o účinných opatřeních k zastavení závodů v jaderném zbrojení v blízké budoucnosti a k jadernému odzbrojení a rovněž o smlouvě o všeobecném a úplném odzbrojení pod přísnou a účinnou mezinárodní kontrolou.“

ICRC

Speech given by Peter Maurer

President of the International Committee of the Red Cross

Nuclear weapons: Ending a threat to humanity

18 February 2015, ICRC headquarters, Geneva

This year is the 70th anniversary of the atomic bombings of Hiroshima and Nagasaki – events that have left an indelible mark on humanity's conscience and consciousness.

I was in Hiroshima last week. I visited the Peace Memorial Museum and spoke to *hibakusha* – survivors. 70 years after the nuclear bombs were dropped on these cities, the lives of the survivors, the lives of countless people in Japan, are still overshadowed by these two watershed events in the history of modern warfare.

This year's 70th anniversary is a forceful reminder of the catastrophic and lasting human cost of nuclear weapons. It is a stark reminder of the incineration of two cities and their inhabitants. For the survivors, it is a reminder of the burns, blindness and blast injuries that went untreated because the medical infrastructure had been destroyed; of the slow and painful deaths; of the suffering endured by those who were exposed to radiation and 70 years later are still being treated for cancers and other diseases.

Seventy years ago, ICRC and Japanese Red Cross staff worked in unimaginable conditions to aid the victims and relieve the suffering caused by the atomic blasts. But how could we treat victims when hospitals had been reduced to rubble and ash and their medical supplies contaminated? The Japanese Red Cross Hospital, 1.5 kilometres from the hypocentre of the Hiroshima bomb, was somehow still standing after the explosion. There, doctors and nurses from the Japanese Red Cross did what they could. But it was clearly not enough to alleviate the suffering of those affected by the blast.

Based on these experiences, the ICRC concluded as early as September 1945 that the humanitarian consequences of nuclear weapons were simply unacceptable. From a humanitarian perspective, nuclear weapons should be abolished. Later, the ICRC, along with the broader Red Cross and Red Crescent Movement, called on States to reach an agreement to prohibit nuclear weapons.

Throughout history, humanitarian disasters have often been the catalyst for the adoption of new laws to prevent further suffering, deaths and atrocities in war. One such example was the use of poison gas in the First World War, which led to the adoption of the 1925 Geneva Protocol and the subsequent banning of chemical and biological weapons.

Yet today, 70 years after Hiroshima and Nagasaki – names that recall humanitarian disasters like no other – clear progress towards the prohibition and elimination of nuclear weapons is lacking. Nuclear weapons are the one weapon of mass destruction on which we are still confronted with a legal gap.

We recognize the efforts that have been made and the fundamental importance of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT) and all the commitments it contains, as well as other efforts to advance nuclear disarmament. But in light of the potential humanitarian consequences, progress in the field of disarmament is, as of now, insufficient.

Five years ago my predecessor forcefully reiterated the ICRC's call for the non-use and elimination of nuclear weapons. The UN Security Council Summit and the US and Russian presidents had the previous year committed to "create the conditions for a world without nuclear weapons."

We were heartened that in May 2010 all NPT States Parties recognized, for the first time, the “catastrophic humanitarian consequences of any use of nuclear weapons” and that nuclear-weapon States Parties committed to accelerating progress on the steps leading to nuclear disarmament and to undertaking further efforts to reduce and ultimately eliminate all types of nuclear weapons.

I have invited the diplomatic community back here today because the ICRC is gravely concerned that these undertakings are at risk.

In three months’ time the commitment to move towards a world without nuclear weapons will again be addressed in the framework of the NPT Review Conference. This is a pivotal moment for the Treaty and for efforts to ensure that nuclear weapons are never again used. Much has happened since the last Review Conference. There are new developments and perspectives that the ICRC believes States must take into account as they prepare for the Conference and for any future work to address the dangers of nuclear weapons.

The Review Conference will have before it extensive and, in some areas, new information on the humanitarian consequences of nuclear weapons. Thanks to the conferences held in Oslo, Nayarit and Vienna, the international community now has a much clearer grasp of the risk that nuclear weapons might be used or accidentally detonated and the effects that such an event would have on people and societies around the globe, as well as on the environment.

These conferences have confirmed and expanded what the ICRC learned from its experience in Hiroshima. Here are some of the key points that we take away from these meetings:

- Nuclear weapons are unique in their destructive power and in the scale of human suffering they cause. Their use, even on a limited scale, would have catastrophic and long-lasting consequences for human health, the environment, the climate, food production and socioeconomic development.
- The health impacts of these weapons can last for decades and impact the children of survivors through genetic damage to their parents. This has been evident where nuclear weapons have been both used and tested. We could not have imagined that Japanese Red Cross hospitals would still be treating victims of cancer and leukaemia attributable to radiation from the atomic blasts – today, 70 years on.
- Seventy years after the dawn of the “nuclear age,” there is no effective or feasible means of assisting a substantial portion of survivors in the immediate aftermath of a nuclear detonation, while adequately protecting those delivering assistance, in most countries or at the international level.
- The humanitarian consequences of a nuclear-weapon detonation would not be limited to the country where it occurs but would impact other countries and their populations. Thus, the continued existence of nuclear weapons and the risk of their intentional or accidental use is and must be a global concern.

Testimonies by nuclear experts and former nuclear force officers have shown that accidental nuclear-weapon detonations remain a very real danger. Malfunctions, mishaps, false alarms and misinterpreted information have nearly led to the intentional or accidental detonation of nuclear weapons on numerous occasions since 1945. The non-use of nuclear weapons over

the past 70 years provides no assurance that such weapons will not be used in the future. Only the prohibition and elimination of nuclear weapons can prevent the severe humanitarian consequences that would entail.

In reality, the growing number of States that possess nuclear weapons and the potential for non-State actors to acquire them or related materials increases the risk of both deliberate and accidental detonations. The fact that an estimated 1,800 nuclear warheads remain on “high alert” status, ready to be launched within minutes, further amplifies those risks. Calls since the end of the Cold War to reverse such policies have unfortunately gone unheeded.

The information acquired since the last NPT Review Conference has increased the ICRC’s concerns about nuclear weapons. In our view, these findings have significant implications for the assessment of nuclear weapons under the fundamental rules of international humanitarian law. The new information about the health and environmental effects and the absence of an adequate assistance capacity in most countries should trigger a reassessment of nuclear weapons by all States in both legal and policy terms.

Already in 1996, in response to the Advisory Opinion of the International Court of Justice, the ICRC concluded that “it is difficult to envisage how any use of nuclear weapons could be compatible with the requirements of international humanitarian law.”

The evidence that has emerged since only strengthens these doubts. With every new piece of information, we move further away from any hypothetical scenario where the humanitarian consequences of the use of nuclear weapons could be compatible with international humanitarian law. This leads us, time and again, to the conclusion that the use of nuclear weapons must be prohibited and the weapons eliminated altogether.

The ICRC believes that reducing the risk of nuclear-weapon use and ensuring their elimination through a legally binding international agreement is a humanitarian imperative.

Significant steps have already been taken. States with the largest stockpiles of nuclear weapons have, since the end of the Cold War, significantly reduced the number of warheads that they possess. The 2010 New START treaty will further reduce the number of deployed nuclear weapons. Important steps have also been taken to increase security for nuclear materials. 115 States have signed treaties establishing nuclear-weapon-free zones and nearly all countries have committed to refrain from testing nuclear weapons by joining the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty or by establishing moratoria on nuclear testing.

However, other trends since 2010 give reason for grave concern. There is no evidence of negotiations for “rapid reductions” of nuclear weapons and even fewer signs of momentum towards their “total elimination.” Reports that the pace of reduction of nuclear arsenals has slowed and of the modernization of nuclear weapons by some States raise concerns that their role in security policies is not actually being reduced and may provide incentives for proliferation.

The 70th anniversary of the first use of nuclear weapons is the moment to signal that the era of nuclear weapons is coming to an end and that the threat of these weapons will be forever banished. It is the time to draw legal, political and operational conclusions from what has been learned about those “catastrophic humanitarian consequences” that States party to the Non-Proliferation Treaty recognized five years ago.

In 2011, the Council of Delegates of the International Red Cross and Red Crescent Movement appealed to all States “to ensure that nuclear weapons are never again used” and “to prohibit the use of and completely eliminate nuclear weapons through a legally binding international agreement, based on existing commitments and international obligations.”

I echo that call here today. The ICRC also appeals to States to fulfil the commitments contained in Article 6 of the NPT by establishing a time-bound framework to negotiate a legally binding agreement – and to consider the form that such an agreement could take. The catastrophic humanitarian consequences of nuclear weapons and current trends are too serious to ignore. The prohibition and elimination of these weapons through a legally binding agreement is the only guarantee that they will never be used again.

States Parties should make the NPT Review Conference this May a turning point for decision-making and progress in this area.

Until the very last nuclear weapon is eliminated, more also needs to be done to diminish the immediate risks of intentional or accidental nuclear detonations. We call on States that possess nuclear weapons and their allies to take further concrete steps to reduce the role and significance of nuclear weapons in their military plans, doctrines and policies. We urge nuclear-armed States to reduce the number of warheads on high alert and to be more transparent about action taken to prevent accidental detonations. Many of these steps derive from long-standing political commitments and multilateral action plans and should be followed through as a matter of urgency.

Protecting humanity from the catastrophic humanitarian consequences of nuclear weapons requires courage, sustained commitment and concerted action. Today’s complex security environment highlights both the challenges and necessity of such action. Nuclear weapons are often presented as promoting security, particularly during times of international instability. But weapons that risk catastrophic and irreversible humanitarian consequences cannot seriously be viewed as protecting civilians or humanity as a whole.

We know now more than ever before that the risks are too high, the dangers too real. It is time for States, and all those of us in a position to influence them, to act with urgency and determination to bring the era of nuclear weapons to an end.